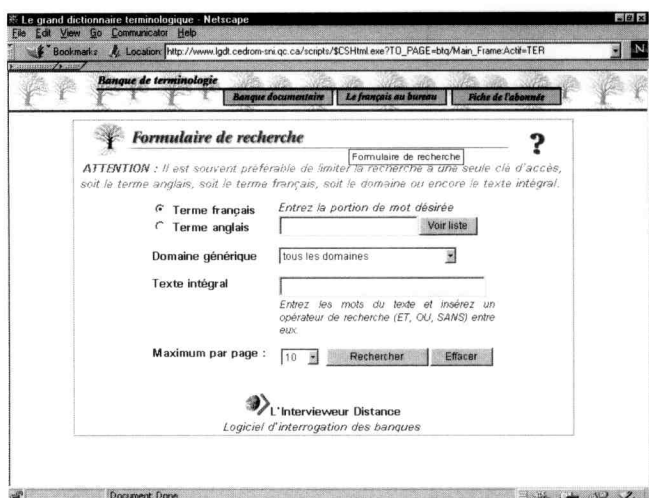

L'Office de la Langue Française, organisme gouvernemental encarregat de la política lingüística i terminològica del Quebec, ha posat a disposició del públic el *Grand dictionnaire terminologique* (GDT), una eina de nova creació que constitueix un punt de referència fonamental no tan sols per a aquelles persones que tinguin el francès i l'anglès com a llengües habituals de treball (traductors, publicistes, redactors, etc.), sinó també per al món de la terminologia en general i, evidentment, per a la terminologia catalana. El GDT es pot adquirir en un únic CD-ROM, que és actualitzable cada any, o bé es pot consultar a la xarxa Internet, per mitjà d'un abonament previ, amb la qual cosa la informació a què es té accés és sempre la més actualitzada.

El GDT està constituït per tres blocs d'informació diferents: en primer lloc, el banc de terminologia del Quebec (BTQ), que conté més de tres milions de termes científics i tècnics en francès i anglès, l'equivalent aproximat a tres mil obres de referència; una base de dades documental amb més de tretze mil obres terminològiques recents o en curs d'elaboració, connectada a la BTQ, i, finalment, l'obra *Le français au bureau*, un manual de redacció en francès molt prestigiós i molt conegut al Quebec.

Pel que fa a la BTQ, la informació es visualitza en fitxes, cadascuna de les quals correspon a un terme, és a dir, a un concepte. Cada fitxa conté una part anglesa i una part francesa (francès i anglès són les llengües de la base)

amb les informacions mínimes següents: el terme, la font o les fonts d'on s'ha extret, la categoria gramatical en el cas de termes francesos i l'àrea temàtica que, lògicament, és sempre comuna per a l'anglès i per al francès. A banda d'aquestes informacions mínimes, però, i segons el grau de compleció de les fitxes, la base de dades proporciona també, tant per als termes francesos com per als anglesos, altres informacions de gran valor i exhaustivitat: definicions, notes explicatives sobre aspectes diversos com ara l'ús o el grau d'oficialitat, contextos documentats d'aparició de les diferents formes, i, finalment, possibles sinònims o abreviacions.

Pel que fa a l'accés a la informació, la BTQ admet diferents possibilitats: en primer lloc, es poden fer cerques per terme francès i per terme anglès, a partir del terme sencer o bé del segment inicial del terme; la limitació és que, en aquest tipus de cerca, no s'admeten ni operadors lògics ni truncaments en els termes, és a dir, que no es poden fer combinacions de text del tipus «termes en francès acabats en X i que continguin també Y», ni es poden demanar termes a partir de segments del final o del mig. A banda d'això, es poden fer cerques per qualsevol de les més de cent seixanta àrees temàtiques generals que conté la base (en realitat, la BTQ conté aproximadament dues mil àrees d'especialitat, comptant-hi les genèriques i les específiques, però la consulta per Internet només és accessible, de moment, a partir de les genèriques). Una altra modalitat de cerca és la tex-

tual, a partir de termes continguts dins dels camps de la definició, el context i la nota, que, aquí sí, permet utilitzar els operadors lògics quan es vulgui; el que no permet aquest tipus de cerca, en canvi, és especificar si ens interessa buscar només en un d'aquests camps, ja que la cerca es fa en tots tres camps alhora i indiscriminadament. A part d'aquestes diferents tipologies per separat, la base permet combinar també diverses claus de cerca, és a dir, que es pot buscar alhora per terme (anglès o francès), per àrea temàtica i per text; lògicament això fa augmentar, però, la possibilitat d'obtenir resultats nuls. D'altra banda, si la base no dona cap resultat, el consultant sempre té la possibilitat d'adreçar la seva consulta a l'Office de la Langue Française per mitjà d'un formulari establert; tot i que l'Office no es compromet a contestar, la informació pot ser útil per, a la llarga, completar més la base de dades.

Pel que fa a la base documental, un dels punts més interessants és el fet que està connectada amb la BTQ, amb la qual cosa les dades bibliogràfiques de qualsevol font de la base terminològica, ja sigui d'un terme, d'una definició, d'un context, etc., poden consultar-se immediatament fent un simple clic a sobre de la font desitjada. Les cerques a la base documental es poden fer a partir del nom de l'autor, del títol (complet o bé per un segment del començament; no, però, a partir d'un segment del mig o del final del títol) o del tipus d'obra, que es pot triar de la tipologia establerta en una llista tancada. Tal com passa amb la BTQ, el consultant pot combinar a la base documental diverses claus de cerca, però això també fa augmentar aquí les possibilitats d'obtenir resultats nuls.

La tercera eina o bloc d'informació que ofereix el GDT, *Le français au bureau*, és un manual de redacció francès amb una gran quantitat d'informació aclaridora sobre temes diversos i sovint conflictius o confusos com ara redacció de cartes, puntuació, abreviacions, majúscules i minúscules, noms propis, referències bibliogràfiques, toponímia, punts gramaticals i lèxics, etc. Es pot accedir a aquesta informació o bé

Llengua i Ús

Grand dictionnaire terminologique

<<http://www.lgdt.cedrom-sni.qc.ca>>

Autora

Dolors Montes Pérez
TERMCAT, Centre de Terminologia

Llengua i Ús

Britannica online

<<http://www.eb.com>>

Autora

Mercè Sallas i Campmany
TERMCAT, Centre de Terminologia

a partir de la taula temàtica que s'ofereix, que és l'índex complet de l'obra, o bé a partir d'expressions o termes lligats al tema que interessa, combinables, si es vol, per mitjà d'operadors lògics. També aquí es pot ajuntar la cerca temàtica i la cerca textual.

Aquest GDT, com qualsevol obra de característiques tan am-

bicioses, té, òbviament, limitacions: la inexistència d'altres llengües a banda del francès i l'anglès, la incompleció d'algunes fitxes, les restriccions d'accés a la informació, la lentitud en alguns casos, etc., però això no fa desmereïr, en absolut, la gran qualitat global de l'obra, que és una eina realment útil per a tots els profes-

sionals de la llengua que desenvolupen tasques relacionades amb la terminologia.

L'Encyclopaedia Britannica va ser una de les primeres enciclopèdies generals de l'època moderna que es va publicar. Actualment, a més de l'edició en paper, hi ha una versió en CD-ROM i des del 1994 pot consultar-se també a Internet, opció en què ha estat pionera.

La versió en línia continua amb l'objectiu enciclopèdic d'agrupar tot el coneixement humà. La diferència principal d'aquesta versió enfront de la versió en paper no és tant el contingut com les possibilitats d'accedir-hi i d'enllaçar i manipular-ne la informació. La Britannica es pot considerar

ments més importants de cada any en tots els àmbits del coneixement; *Nations of the World*, que conté les dades bàsiques de cada país i les enllaça amb els articles de l'enciclopèdia i dels llibres de l'any; la desena edició del diccionari monolingüe anglès *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary*; la *Britannica Classics*, una selecció d'articles amb valor històric d'edicions anteriors de l'enciclopèdia, i l'*Spectrum* —l'equivalent a la *Propaedia* de la versió en paper—, que ofereix una visió sistemàtica de totes les matèries del coneixement humà i enllaça amb els articles de l'enciclopèdia que s'hi relacionen temàticament.

La cerca es pot iniciar seleccionant una de les tres opcions disponibles: articles (72.000 temes), índex (231.000 entrades més els enllaços a imatges i taules) o el diccionari monolingüe anglès (73.000 entrades). Un desenvolupat sistema de consulta permet definir una cerca utilitzant el llenguatge natural a partir d'un sol mot, d'una frase o d'una pregunta directa, sense haver d'aprendre un llenguatge d'interrogació específic. Les cerques poden ser simples o, en el cas que es combinin dos o més conceptes amb operadors booleans, complexes. Al final de la majoria dels articles, l'opció *Altres pàgines web* permet navegar per altres adreces d'Internet —prèviament seleccionades pels mateixos editors de l'enciclopèdia— relacionades amb el tema objecte de la cerca. Quan el terme que es busca no es troba, el sistema de cerca respon amb una selecció de termes relacionats per la fonètica o la grafia, amb la qual cosa es redueix el marge d'error i de resultats nuls

de la consulta. Al final dels articles es facilita la referència de la pàgina web del tema consultat com a document electrònic per a la posterior citació o accés.

A més d'aquestes possibilitats de cerca, la consulta de la versió en línia en comparació amb la versió en paper assegura una resposta amb la informació més actualitzada, la possibilitat de recuperar les dades del contingut dels articles i la navegació directa des de l'índex als articles i a l'inrevés.

Paral·lelament a l'enciclopèdia però en aquest cas com a opció gratuïta, la *Britannica Internet guide* és un nou servei desenvolupat pels mateixos editors que funciona com un motor de cerca que localitza pàgines web, també aquí escollides i ponderades, amb l'opció de poder seleccionar que la cerca s'executi a la vegada al motor de cerca Altavista.

Atès que la Britannica té una base universal i és consultada per usuaris de llengües diferents, una eina que contribuiria a potenciar-ne l'ús seria un servei de traducció automàtica de l'anglès a altres llengües. De fet, motors de cerca com Altavista han desenvolupat sistemes de traducció automàtica dels continguts resultants de la cerca. Seria molt interessant que Britannica, capdavantera com ha estat a difondre les seves dades a Internet, incorporés l'opció de traducció, tant dels articles que conté i de les pàgines web amb què enllaça com del seu propi sistema de cerca. D'aquesta manera es multiplicarien la utilitat i els avantatges que actualment ja ofereix la versió en línia.

una gran base de dades estructurada com a xarxa d'informació concisa, fidedigna i exhaustiva sobre tots els camps del coneixement, per on es pot navegar a través de múltiples enllaços.

La base de dades conté tot el text de la versió en paper completament actualitzat: els *Book of the year*, que recullen els esdeveni-